

Talousvaliokunta**Valtioneuvoston E-selvitys E 132/2021 vp, Liiteasiakirja EDK-2021-AK-418806**

Ympäristöteollisuus ja -palvelut YTP ry:n lausunto asiaan: Alustavia ennakkovaikuttamislinjauksia perustuen komission kestävän rahoituksen asiantuntijaryhmän raporttiin (tuleva taksonomia neljän ympäristötavoitteen delegoitu säädös)

Tiivistelmä:

- **Suomen kantaan tulisi palauttaa luonnosvaiheen osio koskien tuotantotoimintaa ja sen kiertotalouskriteerejä. Suomessa on voimassa valtioneuvoston periaatepäätös kiertotalouden strategisesta ohjelmasta. Suomen kannan tulisi olla linjassa kansallisten kiertotaloustavoitteiden kanssa.**
- **Suomen tulisi ottaa kantaa jätehuoltoon koskevaan osioon ja edellyttää kiertotalouskriteerien laatimista jätteenpoltolle, jätteiden rinnakkaispoltolle ja vaarallisen jätteen poltolle. Kiertotalous edellyttää kierrätyskelvottomien jätteiden polttoa jatkossakin, ja teknologianeutraaliuden tulee mahdollistaa myös hiilidioksidin kierrätys.**

E-kirjeen tavoitteena on linjata Suomen alustavia ennakkovaikuttamislinjauksia tulevaan delegoituun asetukseen ympäristötavoitteiden teknisistä arviointikriteereistä. Varsinainen valtioneuvoston kantaa koskeva osio on nyt käsittelyssä olevassa versiossa selvästi suppeampi kuin Ympäristöjaostolle (EU23) esitelty luonnos. Osa luonnoksen teksteistä tulisi palauttaa muutettuna osaksi Suomen kantaa:

1. Suomen tulisi ottaa kantaa teollisuuden kiertotalouskriteereihin

Ympäristöjaostolle (EU23) esitetyssä luonnoksessa Suomi otti kantaa tuotantoteollisuuteen ja sen kiertotalouskriteereihin. Eduskunnalle toimitetusta versiosta Suomen kanta kohtaan tuotantoteollisuus on kuitenkin poistettu.

Suomen tulisi muodostaa kanta myös kiertotaloustavoitteita koskien ottaen huomioon valtioneuvoston periaatepäätös kiertotalouden strategisesta ohjelmasta (8.4.2021).

Periaatepäätöksen kanssa linjassa olisi palauttaa Suomen kantaan luonnoksessa kirjoitettu:

” Suomi pitää tärkeänä, että eri teollisen tuotannon aloilla pystyttäisiin laajasti hyödyntämään teknisten arviointikriteerien käyttöä, etenkin kiertotalouden ympäristötavoitteen osalta. Suomi katsoo, että joidenkin tuotantoa koskevien taloudellisten toimintojen soveltamisalan olisi tarve olla horisontaalisempi, jolloin mahdollistettaisiin teknisten arviointikriteerien laajempi käyttö. Etenkin kiertotalouteen siirtymisen edistämistä tukevien koneiden, välineiden ja ratkaisujen tuotantoa koskevan taloudellisen toiminnon tulisi kattaa laajemmin teollista tuotantoa. - - Suomi kiinnittää huomiota, ettei kierrätystavoitteita ole esitetty esimerkiksi valmistavalle teollisuudelle.”

Teollisella tuotannolla on merkittävä rooli kiertotalouden edistämisessä. Tämä tunnustetaan myös kansallisessa strategisessa kiertotalousohjelmassa ja sen toimenpiteissä. Yksityiskohtaisia vaatimuksia sen sijaan voikin olla tarpeen porrastaa tai muulla tavalla muuttaa tutkimus- ja asiantuntijatiedon pohjalta, kuten alustavassa kannassa myös tuotiin esiin.

2. Suomen tulisi ottaa kantaa jätehuoltoon koskeviin kriteereihin ja ehdottaa kriteerien laadintaa myös jätteiden poltolla tapauksissa, joissa jätettä ei voida kierrättää

Ympäristöjaostossa käsitellyssä luonnoksessa Suomi otti kantaa jätehuoltoon koskevaan osioon. Kannassa oli myönteistä, että Suomi tunnisti tarpeen laatia tekniset arviointikriteerit myös jätteiden polttoa koskien.

Suomen kantaan olisi syytä palauttaa osio Jätehuolto ja täydentää sitä niin, että erilaiset tavat polttaa jätteitä Suomessa otetaan huomioon:

”Suomi katsoo, että taksonomia-asetuksen mukainen teknologianeutraalisuus saattaisi puoltaa jätteen käsittelyä polttamalla energiaksi tietyissä selkeästi rajatuissa tapauksissa, joissa jätteen kierrätys ei ole esimerkiksi teknisistä syistä tai haitattomien materiaali-kiertojen varmistamiseksi mahdollista. Suomi toteaa, että vaarallisten jätteiden poltto tähän erikoistuneissa laitoksissa on tärkeää sisällyttää yksiselitteisesti kriteereihin. Myös kierrätyspolttoaineille (solid recovered fuels, SRF) tulisi laatia omat kriteerit, jotka edellyttävät kierrätyskelpoisen jätteen edeltävää lajittelua ja korkeaa energiatehokkuutta.”

Myös kiertotaloudessa syntyy kierrätyskelvotonta jätettä ja kierrätystoiminnassa syntyvää jäännösjätettä, joten poltolla tulisi sen eri muodoissa laatia kiertotaloutta tukevat kriteerit. Hiilidioksidin talteenottoa jätteenpolttolaitosten savukaasuista kehitetään, ja talteen otettua hiilidioksidia voidaan tulevaisuudessa käyttää uusien materiaalien valmistuksessa. Jotta tällaiset investoinnit ovat mahdollisia, tulisi delegoidun asetuksen sisältää myös jätteiden polton kiertotalouskriteerit. Tätä puoltavat myös taksonomia-asetuksen teknologianeutraalisuus sekä asetustekstin täsmällisempi tulkinta.

Suomalaisten teknologiavalmistajien ja toiminnanharjoittajien näkökulmasta **on oleellista, että kiertotalouskriteerit koskevat sekä sekalaisen jätteen polttoa että kierrätyspolttoaineiden rinnakkaispolttoa.** Suomessa on teknologiaosaamista kierrätyspolttoainetta käyttävistä laitoksista, ja kierrätyspolttoaineen käyttö täydentävänä polttoaineena on yleistä. Myös rinnakkaispoltto voi tukea kiertotaloutta, kunhan poltettavasta jätteestä on edeltävästi lajiteltu kierrätyskelpoiset jakeet, energian talteenotto on tehokasta ja syötteet täyttävät standardien asettamat vaatimukset.

Myös vaarallisen jätteen polttoa koskevaa kohtaa tulee kommentoida. Vaarallisten jätteiden poltolla laadituissa kriteereissä käytetty terminologia on epätarkkaa. Soveltamisalasta poissuljetaan vaarallisten jätteiden poltto loppukäsittelytoimena, josta vaarallisten jätteiden polttamisessa on kuitenkin nimenomaan kyse. Tämä epäkohta tulisi korjata lopullisessa asetuksessa.

Otto Lehtipuu
toimitusjohtaja
Ympäristöteollisuus ja -palvelut YTP ry